

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΩΝ
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μάρτιος 2014

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΕΥΣΤΑΘΙΟΥ
ΤΑΣΣΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Δ.Ε.Π.Ε.
Σοφούλη 2,
Μέγαρο Σταντεκλαίρ,
2^η ορόφος,
1096 Λευκωσία
Τ: 22 88 99 99
Φ: 22 88 99 88
Email: npapaefstathiou@tplaw.com.cy

1

ΑΣΚΗΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΝΟΜΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ;

Πειθαρχικό Δίκαιο είναι το σύνολο των κανόνων σύμφωνα με τους οποίους ρυθμίζεται η **πειθαρχική ευθύνη** των μελών του Επιμελητηρίου και **επιβάλλονται πειθαρχικές ποινές**.

ΣΚΟΠΟΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η καθιέρωση των πειθαρχικών ποινών των μελών του Επιμελητηρίου γίνεται για το **δημόσιο συμφέρον** και αποσκοπεί στην **τήρηση της ευταξίας** στο Επιμελητήριο και στα μέλη του κατά την άσκηση του επαγγέλματος τους.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ:

- Μέλη του Επιμελητηρίου σε οποιοδήποτε κλάδο της μηχανικής επιστήμης.
- Όλα τα πρόσωπα τα οποία έχουν άδεια άσκησης επαγγέλματος δυνάμει οποιασδήποτε διάταξης του Νόμου.

[Βλ. Καν.2 της ΚΔΠ 255/2012 και εδάφιο (2) του άρθρου 22 του Νόμου του Επιμελητηρίου].

ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η εφαρμογή του πειθαρχικού δικαίου και γενικότερα ο πειθαρχικός έλεγχος των μελών του Επιμελητηρίου αποτελεί άσκηση διοίκησης, ανήκει στη διοικητική λειτουργία και δε συνιστά απονομή δικαιοσύνης.

[Βλ. **ΜΟΥΣΤΑΦΑ vs ΝΕΟΦΥΤΟΥ** (1963) 2 CLR 503, 508, **ΔΑΜΙΑΝΟΥ vs ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ** (1973) 3 CLR 282, 291, **ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ vs ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ** (1979) 3 CLR 46, 54].

Κατά συνέπεια, οι αποφάσεις οι οποίες εκδίδονται κατά την άσκηση της πειθαρχικής διαδικασίας και η επιβολή ποινών από διοικητικά όργανα συνιστούν διοικητικές πράξεις και υπόκεινται σε προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 146 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου έχουν κατά συνέπειαν πλήρη εφαρμογή στην όλη πειθαρχική διαδικασία αφού το αποτέλεσμα της συνιστά **εκτελεστή διοικητική πράξη** η οποία ελέγχεται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΛΟΥΣ

Σαφής η διάκριση της πειθαρχικής ευθύνης μέλους του Επιμελητηρίου από οποιαδήποτε ποινική ευθύνη για ενδεχόμενο ποινικό αδίκημα το οποίο έχει διαπράξει το μέλος με βάση τα ίδια γεγονότα.

Ποινική ευθύνη μέλους υπάρχει όταν μέλος πράττει ή παραλείπει να πράξει κάτι που σύμφωνα με τις πρόνοιες του ποινικού κώδικα ή άλλου Νόμου συνιστά **ποινικό αδίκημα**.

ΣΧΕΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΩΣΗΣ

Ποινική Δίωξη:

Καν. 14

Αν ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον μέλους, καμία πειθαρχική δίωξη δεν επιτρέπεται να ασκηθεί ή να συνεχιστεί εναντίον του, για λόγους που σχετίζονται με την ποινική δίωξη, μέχρι η τελευταία να περατωθεί οριστικά.

Πειθαρχική Δίωξη ύστερα από ποινική δίωξη:

Καν. 15

Μέλος που διώχτηκε για ποινικό αδίκημα και δε βρέθηκε ένοχο, δεν μπορεί να διωχθεί πειθαρχικά με την ίδια κατηγορία, μπορεί όμως να διωχθεί με πειθαρχικό παράπτωμα που προκύπτει από τη διαγωγή του, η οποία σχετίζεται με την ποινική υπόθεση, αλλά δεν εγείρει το ίδιο επίδικο θέμα όπως εκείνο της κατηγορίας στη ποινική δίωξη.

Καταδίκη για ορισμένα αδικήματα.

Καν.26

(1) Όταν μέλος καταδικαστεί από δικαστήριο για αδίκημα που ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχύροτητα και, είτε η καταδίκη επικυρωθεί ύστερα από έφεση, είτε δεν ασκηθεί έφεση, το Συμβούλιο λαμβάνει το συντομότερο δυνατό αντίγραφο των πρακτικών του δικαστηρίου που εκδίκασε την υπόθεση και του δικαστηρίου που τυχόν ασκήθηκε έφεση και εξετάζει την υπόθεση για σκοπούς πειθαρχικής διαδικασίας.

(2) Μέσα σε δύο βδομάδες από τη λήψη του αντιγράφου των πρακτικών της διαδικασίας, το Συμβούλιο αποφασίζει, λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις του νομικού συμβούλου του Επιμελητηρίου, κατά πόσο το αδίκημα ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχύροτητα και σε περίπτωση καταφατικής γνωμοδότησης, χωρίς παραπέρα έρευνα της υπόθεσης και αφού δώσει στο μέλος την ευκαιρία ν' ακουστεί, το Συμβούλιο προβαίνει στην επιβολή της πειθαρχικής ποινής που θα δικαιολογούσαν οι περιστάσεις.

ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΠΕΙΑ

Ποινική καταδίκη για αδίκημα που ενέχει:

- Έλλειψη τιμιότητας ή
- Ηθική Αισχύροτητα,

Αυτομάτως και πειθαρχική ευθύνη.

ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΛΟΥΣ

Σαφής επίσης η διάκριση της αστικής ευθύνης μέλους του Επιμελητηρίου από οποιαδήποτε πειθαρχική ευθύνη του Μέλους.

Αστική ευθύνη μέλους στοιχειοθετείται όταν το Μέλος ενεργεί κατά παράβαση της συμφωνίας με τον εντολέα του ή ενεργεί ή αμελεί ή παραλείπει να πράξει κάτι το οποίο στοιχειοθετεί το αστικό αδίκημα της αμέλειας ή **παράβασης νομικού καθήκοντος**. Γενικά κρίνεται το επίπεδο επαγγελματικής επιμέλειας.

• Υπογραμμίζεται ότι μπορεί να υπάρχει αστική ευθύνη μέλους χωρίς να υπάρχει ποινική ευθύνη ή πειθαρχική ευθύνη.

• **Δεν προϋποτίθεται ποινική ή πειθαρχική καταδίκη για αστική ευθύνη.**

• Μπορεί να υπάρχει ποινική ευθύνη χωρίς αστική ευθύνη.

• Ποινική καταδίκη οδηγεί σε πειθαρχική ευθύνη στις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν προηγουμένως (έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχύροτητα).

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΝΟΙΕΣ

- Καθίδρυση Πειθαρχικού Συμβουλίου με το εδάφιο (1) του άρθρου 22 του Νόμου.
- Πειθαρχικό Συμβούλιο:
 - ✓ Πρόεδρος και εννέα μέλη
- Η Διαδικασία διεξάγεται και διεκπεραιώνεται ενώπιον Κλιμακίου.
- Απαρτία Πρόεδρος και δύο μέλη.
- Αποφάσεις Κλιμακίου με απλή πλειοψηφία.
- Πειθαρχικές ποινές:
 - ✓ (i) Προειδοποίηση / Επίπληξη
 - ✓ (ii) Πρόστιμο μέχρι €5.000-
 - ✓ (iii) Αναστολή άδειας άσκησης επαγγέλματος
 - ✓ (iv) Διαγραφή

14/03/2014

Σεμινάριο εκπαίδευσης Εισηγητών και
Κατηγόρων Πειθαρχικού Συμβουλίου ΕΤΕΚ

9

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 2012

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ 1996

14/03/2014

Σεμινάριο εκπαίδευσης Εισηγητών και
Κατηγόρων Πειθαρχικού Συμβουλίου ΕΤΕΚ

10

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΕΡΜΗΝΕΙΑ

(Καν.2)

2. ΜΕΡΟΣ Ι

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

(Καν.3 έως και 9)

3. ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΑΝ.10 έως 16.

4. ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Καν.17 έως 28.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

- Μέλη
- Πρόσωπα που έχουν άδεια άσκησης επαγγέλματος.
- Καμιά πειθαρχική δίωξη δεν ασκείται εναντίον προσώπου εάν αυτό έπαψε να είναι μέλος.
- Πειθαρχική Διαδικασία η οποία άρχισε, συνεχίζεται και μετά τη λύση της σχέσης μέλους.
- Πειθαρχική διαδικασία λήγει στην περίπτωση θανάτου.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

Καν. 3 – Γενικά Καθήκοντα και υποχρεώσεις των μελών.

Καν. 4 – Σχέσεις με τους εντολείς τους.

Καν.5 – Σχέσεις με άλλα μέλη.

Καν.6 – Διαφήμιση.

Καν.7 – Απαγόρευση άγρας πελατών, άγρας εργασίας, και αθέμιτης διαφήμισης.

Καν. 8 – Σύγκρουση συμφερόντων.

Καν. 9 – Απασχόληση σε επιχειρήσεις.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑΤΑ

Καν. 10 - (α) Καταδίκη για αδίκημα που ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχροτήτα.

(β) Διαταγή επονείδιστη, δόλια, ή ασυμβίβαστη προς το επάγγελμα σε κλάδο της μηχανικής επιστήμης.

(γ) Ενέργεια ή παράλειψη που ισοδυναμεί με παράβαση οποιουδήποτε από τα καθήκοντα ή τις υποχρεώσεις μέλους, όπως καθορίζονται στους Κανονισμούς.

Καν. 11 – Δεν μπορεί να ασκηθεί άλλη πειθαρχική δίωξη για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα αν το μέλος βρέθηκε ένοχο ή αθώωθηκε.

Καν. 12 – Μια πειθαρχική ποινή για κάθε πειθαρχικό παράπτωμα.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΝ.18

(1) Το μέλος εναντίον του οποίου διεξάγεται πειθαρχική διαδικασία δικαιούται να γνωρίζει την εναντίον του υπόθεση και του παρέχεται αντίγραφο των μαρτυρικών καταθέσεων και οποιωνδήποτε σχετικών εγγράφων.

(2) Σε κάθε διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου, το επηρεαζόμενο μέλος έχει το δικαίωμα να αντιπροσωπεύεται με δικηγόρο της εκλογής του.

(3) Στο μέλος που δίδεται πειθαρχικά παρέχεται η ευκαιρία ν' ακουστεί τόσο πριν από την έκδοση της απόφασης, όσο και πριν από την επιβολή της ποινής.

ΑΚΡΟΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Καν.21

(1) Η ακρόαση της υπόθεσης ενώπιον του Συμβουλίου διενεργείται και ολοκληρώνεται, με βάση τις διατάξεις που προβλέπονται **στο Νόμο και στους** Κανονισμούς και με βάση διατάξεις που είναι δυνατό να ορίζονται με γενικές οδηγίες του Συμβουλίου.

(2) Η ακρόαση της υπόθεσης διεξάγεται, όσο είναι δυνατόν, κατά τα **πρότυπα της συνοπτικής ποινικής διαδικασίας**, ενώ το Συμβούλιο δεν δεσμεύεται από το εκάστοτε ισχύον δίκαιο της απόδειξης, αλλά, τηρουμένων των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης, εκτιμά τις αποδείξεις που προσάγονται ενώπιον του με ελεύθερη κρίση.

(4) Αν το μέλος εμφανιστεί ενώπιον του Συμβουλίου την ημερομηνία που ορίστηκε για την ακρόαση της υπόθεσης, η ακρόαση γίνεται όπως προνοείται στους παρόντες Κανονισμούς.

(5) **Αν το μέλος δεν εμφανιστεί** την ημερομηνία που ορίστηκε, τότε ύστερα από απόδειξη της επίδοσης της κλήσης σ' αυτόν, **η ακρόαση της υπόθεσης γίνεται χωρίς την παρουσία του**. Νοείται ότι το Συμβούλιο μπορεί να απαιτήσει την προσωπική προσέλευση του μέλους.

ΠΟΙΟΣ ΟΡΙΖΕΤΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΣ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

Καν.21

Ο εισηγητής που διορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (2) του Κανονισμού 19 δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στην εκδίκαση της υπόθεσης, δύναται όμως να εκτελεί χρέη Κατηγορούσας Αρχής:

Νοείται ότι, το Συμβούλιο δύναται κατά την απόλυτη κρίση του, να αναθέτει καθήκοντα Κατηγορούσας Αρχής είτε στον εισηγητή, είτε σε οποιοδήποτε μέλος του Επιμελητηρίου, που διακρίνεται για το ήθος, την ακεραιότητα και την προσήλωση του στις αρχές του επαγγέλματος με πενταετή τουλάχιστον πείρα, είτε σε εγγεγραμμένο δικηγόρο που έχει τουλάχιστον τριετή πείρα και διακρίνεται για το ήθος του.

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥ Π.Σ.

1. ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

1. Νομοθετικό πλαίσιο Π.Σ.
2. Κατηγορητήριο
3. Νομοθετικό πλαίσιο συγκεκριμένου παραπτώματος
4. Γνώση γεγονότων της υπόθεσης
 - I. Έρευνας
 - II. Πορίσματος
 - III. Καταθέσεων
 - IV. Άλλων εγγράφων / γεγονότων.
5. Συζήτηση υπόθεσης με Εισηγητή.

2. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ανάγνωση κατηγορητηρίου
Παραδοχή / Μη παραδοχή

3. ΚΛΗΤΕΥΣΗ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

4. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

5. ΣΕΙΡΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

(1) Κάθε μάρτυρας σε πειθαρχική διαδικασία **εξετάζεται** πρώτα κύρια από το μέρος που τον καλεί, ύστερα, αν οποιοδήποτε άλλο μέρος επιθυμεί αυτό, **αντεξετάζεται** και ύστερα αν το μέρος που τον καλεί αυτό επιθυμεί, **επανεξετάζεται**.

(2) Η εξέταση και η αντεξέταση πρέπει να αφορούν **γεγονότα συναφή**, δεν είναι όμως αναγκαίο όπως η αντεξέταση περιορίζεται σε γεγονότα τα οποία ο μάρτυρας κατάθεσε στην κύρια εξέταση του.

(3) Εκτός κατόπι άδειας του Π.Σ. **η επανεξέταση αποσκοπεί στην εξήγηση ζητημάτων** που αναφέρθηκαν στην αντεξέταση και, αν κατόπι άδειας του Π.Σ. εισαχθούν νέα ζητήματα κατά την επανεξέταση, το άλλο μέρος δύναται να αντεξετάσει περαιτέρω για τα εν λόγω ζητήματα.

(4) Αν εμφανίζεται δικηγόρος για οποιοδήποτε μέρος, η κύρια εξέταση, η αντεξέταση και η επανεξέταση διεξάγεται από το δικηγόρο.

6. ΑΝΤΕΞΕΤΑΣΗ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΠΟ ΣΥΓΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

Σε οποιαδήποτε πειθαρχική διαδικασία κατά την οποία κατηγορούνται συγχρόνως περισσότεροι από ένας πειθαρχικά διωκόμενοι:

(α) επιτρέπεται σε κάθε διωκόμενο να αντεξετάσει οποιοδήποτε μάρτυρα που κλητεύτηκε από την κατηγορούσα αρχή προτού ο μάρτυρας επανεξεταστεί,

(β) αν μάρτυρας ο οποίος κλητεύθηκε από ένα από τους διωκόμενους με τη μαρτυρία του ενοχοποιεί άλλο συνδιωκόμενο, ο μάρτυρας αυτός δύναται να αντεξεταστεί από τον συνδιωκόμενο αυτό, και αν αντεξεταστεί με αυτό τον τρόπο, η αντεξέταση αυτή πρέπει να προηγείται από την αντεξέταση που γίνεται από τον κατηγορο.

7. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

8. ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥ

Κλήτευση Μαρτύρων
Αντεξέταση Μαρτύρων
Σκοπός Αντεξέτασης Μαρτύρων
Προσκόμιση Μαρτυρίας επί αμφισβητούμενων θεμάτων

9. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥ

10. ΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

11. ΑΠΟΦΑΣΗ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

1. ΒΡΑΧΙΜΗΣ vs ΕΤΕΚ (2007 3 ΑΑΔ 493)

Καταγγελία για ισχυριζόμενη μη επαρκή επίβλεψη των εργοληπτικών εργασιών τις οποίες εκτελούσε ο Εργολάβος Οικοδομών.

Ενώπιον της **Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου** τέθηκε θέμα σύνθεσης του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Απόφαση Ανωτάτου Δικαστηρίου:

(1) Η εγκυρότητα μιας διοικητικής απόφασης προϋποθέτει τη νομότυπη και εμπρόθεσμη ειδοποίηση όλων των μελών του διοικητικού οργάνου. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 21(3) του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (αρ.158(I)/99),

Για να συνεδριάσει νόμιμα ένα συλλογικό όργανο πρέπει να κληθούν νομότυπα και εμπρόθεσμα όλα τα μέλη του στη συνεδρία, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που το συλλογικό όργανο συνεδριάζει σε τακτές ημέρες και ώρες.

- (2) Η κλήση του εφεσεύοντος να παρουσιαστεί στις 10/9/2001 για να απαντήσει στη σχετική κατηγορία είχε υπογραφεί από το Γιάννη Ανατολίτη, με την ιδιότητα του Προεδρεύοντος του Πειθαρχικού Συμβουλίου.
- (3) Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου Νίκος Μεσαρίτης δεν παρέστη σε καμιά από τις πιο πάνω συνεδρίες, χωρίς να έχει προσφερθεί οποιοσδήποτε λόγος για την απουσία του.
- (4) Κάτω από τις περιστάσεις βασίμως εγείρεται θέμα σύνθεσης λόγω μη τεκμηρίωσης από τα στοιχεία που έχουν παρουσιαστεί ότι ο Πρόεδρος προσκλήθηκε. **Η έλλειψη πρόσκλησης του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου από τις σχετικές συνεδριάσεις σφραγίζει την ακυρότητα της διαδικασίας που έχει επακολουθήσει.**

2. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ vs ΕΤΕΚ (2004 4 ΑΑΔ 567)

Καταγγελία για ισχυριζόμενη αντιδεοντολογική συμπεριφορά από αρχιτέκτονα. Κακοτεχνίες και ισχυριζόμενη ευθύνη του αρχιτέκτονα.

(1) Αποφασίστηκε:

Η εισήγηση του αιτητή ότι, κατά το χρόνο σύνταξης της επίμαχης επιστολής που προκάλεσε την καταγγελία των παραπονουμένων δεν παραβιάστηκε οποιοσδήποτε αντιδεοντολογικός κανονισμός, ούτε η συγκεκριμένη ενέργεια αποτελούσε πειθαρχικό αδίκημα, παραβλέπει τη σταθερή νομολογιακή θέση, σύμφωνα με την οποία το αξίωμα *nullum delictum sine lege*, δεν τυγχάνει εφαρμογής στις πειθαρχικές διαδικασίες.

Υιοθετήθηκε η υπόθεση **Enotiadou v. Republic (1971) 3 C.L.R. 409** στην οποία κρίθηκε νόμιμη η πειθαρχική δίωξη υπαλλήλου βάσει των προνοιών υφιστάμενου Νόμου, παρόλο που το περιστατικό που συνιστούσε το πειθαρχικό αδίκημα προηγήθηκε της θέσπισης του Νόμου με βάση τον οποίο εθεωρείτο τιμωρητέο.

(2) Χρόνος Έρευνας:

Η ευπαίδευτη συνήγορος των καθ'ων η αίτηση εισηγήθηκε ότι η προθεσμία των 30 ημερών του Κανονισμού 13(3) είναι ενδεικτική και όχι επιτακτική και συνεπώς η μη **αυστηρή συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κανονισμού αυτού δεν καθιστά την έρευνα άκυρη**. Η θέση των καθ'ων η αίτηση είναι ορθή. Είχα την ευκαιρία να εξετάσω το ίδιο ζήτημα στην υπόθεση **Κώστας Μούγιαννος ν. Πειθαρχικού Συμβουλίου Ε.Τ.Ε.Κ. (2000) 3 ΑΑΔ 723**.

Το Δικαστήριο αδυνατεί να αντιληφθεί πως η παράταση αυτή επηρέασε δυσμενώς τα συμφέροντα του αιτητή. Τόσο ο ίδιος όσο και ο δικηγόρος του αποδέχθηκαν έμμεσα την παράταση και συμμετέσχαν στη διαδικασία που επακολούθησε χωρίς να υποβάλουν οποιαδήποτε ένσταση. Η απόκλιση από νομοθετικές πρόνοιες που καθορίζουν μια διοικητική διαδικασία δεν επιφέρει αυτόματα και την ακύρωση της διαδικασίας εκτός μόνο αν μια τέτοια ενέργεια έχει δυσμενή επακόλουθα για το διοικούμενο (ιδε **Χατζηδάς ν. Δημοκρατίας (1989) 3 ΑΑΔ 1121** πράγμα που δεν έχει γίνει στην παρούσα περίπτωση).

(3) Εξέταση Μαρτυρίας:

Έχει υποβληθεί εκ μέρους του αιτητή ότι το Πειθαρχικό Συμβούλιο όφειλε, σε σχέση με τις κατηγορίες, να εξετάσει όλη την ενώπιον του μαρτυρία στο σύνολο της και να αποφασίσει κατά πόσο η συμπεριφορά του πειθαρχικά διωκόμενου αντίκειται στο γενικότερο πνεύμα του νόμου και των Κανονισμών του ΕΤΕΚ. Εισηγήθηκε ακόμη ότι δεν αποδείχθηκε η διάπραξη της παραβίασης του δεοντολογικού κανονισμού. Αντίθετα η ευπαίδευτη συνήγορος των καθ'ων η αίτηση υπέβαλε ότι η αξιολόγηση της μαρτυρίας και η υποκειμενική εκτίμηση των γεγονότων από το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεν είναι θέματα που άπτονται της δικαιοδοσίας του αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εκτός αν εντοπιστεί πλάνη σε βαθμό που επηρεάζει τη νομιμότητα της διαδικασίας.

Η θέση των καθ'ων η αίτηση είναι ορθή. Ο αιτητής παραβλέπει το νομολογιακό αξίωμα σύμφωνα με το οποίο η πειθαρχική διαδικασία στο διοικητικό δίκαιο δεν μπορεί να εξισώνεται με τη διαδικασία σε ποινικές υποθέσεις, σε βαθμό που να υιοθετείται η εφαρμογή όλων των αρχών της Ποινικής Δικονομίας με τα σχετικά επακόλουθα που επιφέρουν παραβιάσεις των αρχών της Ποινικής Δικονομίας.

Στην υπόθεση **Κρητιώτη ν. Δημοκρατίας (1999) 3 ΑΑΔ 778**, τονίστηκε ότι η αυστηρή προσήλωση στους κανόνες του δικαίου της απόδειξης δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη διεξαγωγή της πειθαρχικής δίκης και ότι ένα πειθαρχικό όργανο μπορεί να δεχθεί ευρύ φάσμα μαρτυρίας που κανονικά δεν θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή σε δικαστικές διαδικασίες.

(4) Σύνθεση Π.Σ.:

Έχει υποβληθεί εκ μέρους του αιτητή ότι η σύνθεση του Πειθαρχικού Συμβουλίου ήταν παράνομη γιατί κατά τις πρώτες δυο συνεδρίες εκδίκασης της υπόθεσης είχε πενταμελή σύνθεση ενώ στη συνέχεια και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας, λειτούργησε με τετραμελή σύνθεση λόγω απουσίας του μέλους Λάζαρου Σαββίδη, ο οποίος ήταν παρών στις δυο αρχικές συνεδρίες, αλλά δεν συμμετείχε στις επόμενες συνεδρίες και στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης.

Όπως εξάλλου προκύπτει από τη νομολογία **Enotiadou v. The Republic** πιο πάνω η αρχική παρουσία ενός μέλους και η απουσία του στη συνέχεια δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της λαμβανομένης απόφασης εφ' όσον το εν λόγω μέλος δεν συμμετείχε στη λήψη της απόφασης. Διοθέντος ότι ο Λάζαρος Σαββίδης δεν συμμετείχε στη συνεδρία της 26/3/2001, κατά τη διάρκεια της οποίας λήφθηκε η επίδικη απόφαση η εισήγηση για παράνομη συγκρότηση και λειτουργία του Πειθαρχικού Συμβουλίου δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή.

3. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ v ΕΤΕΚ (2003) ΑΑΔ (Αρ. Προσφ. 822/2002 ημερ. 18/9/2003).

Αποφασίστηκε:

(1) Συγκρότηση Π.Σ.

Μια άλλη πτυχή της εισήγησης αυτής είναι ότι το μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου κ. Ανατολίτης δεν παρευρίσκειτο κατά τη συνεδρία της 13.5.2012, που είναι και η τελευταία των τριών συνεδριών της ακροαματικής διαδικασίας. Ακριβώς για το λόγο αυτό όμως ο κ. Ανατολίτης δεν συμμετείχε στη λήψη της προσαλλόμενης απόφασης. Τούτου δοθέντος, δεν τίθεται θέμα παράνομης συγκρότησης και λειτουργίας του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Όπως προκύπτει από τη νομολογία στην οποία αναφέρεται ο κ. Γαβριηλίδης (ίδε: **Enotiadou v. The Republic (1971) 3 CLR 409**), η παρουσία ενός μέλους αρχικά και η απουσία του στη συνέχεια **δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της λαμβανομένης απόφασης εφ' όσον το εν λόγω μέλος δεν συμμετείχε στη λήψη της απόφασης.**

(2) Αιτιολογία Απόφασης Π.Σ.

Στην πραγματικότητα το Πειθαρχικό Συμβούλιο **δεν προέβη στην παραμικρή αξιολόγηση της μαρτυρίας.** Αυτό που έκανε ήταν να αναφέρει το ιστορικό της διαφοράς, να περιγράψει της διαδικασία της ακρόασης και να καταλήξει σε ορισμένα συμπεράσματα τα οποία σωρηδόν θεώρησε ότι συνιστούσαν τα τρία πειθαρχικά παραπτώματα για τα οποία και επέβαλε ποινές. **Πάσχει λοιπόν θεμελιακά η απόφαση από έλλειψη αιτιολογίας.** Να παρατηρήσω ακόμα ότι τα συμπεράσματα αυτά συνιστούν απλή αναπαραγωγή των λεπτομερειών των παραπτωμάτων που αναφέρονται στο κατηγορητήριο και τονίζουν έτσι την **έλλειψη αξιολόγησης της μαρτυρίας και αιτιολογίας της απόφασης,** ενώ συγχρόνως υπενθυμίζουν την εισήγηση της κας Κληρίδου ότι το Πειθαρχικό Συμβούλιο ενήργησε απλώς στη βάση του κατηγορητηρίου.

4. Δ. ΛΑΖΑΡΙΔΗ v ΕΤΕΚ (2001 4 ΑΑΔ 1160)

Ο Αιτητής αμφισβήτησε την εγκυρότητα της απόφασης του Π.Σ. με την οποία απορρίφθηκαν οι καταγγελίες του ενώπιον μελών του ΕΤΕΚ για πειθαρχικά παραπτώματα.

Αποφασίστηκε:

1. Το έννομο συμφέρον προβλέπεται πάντοτε ως προϋπόθεση για το παραδεκτό της προσφυγής και οριοθετεί τον κύκλο των προσώπων που δικαιούνται να ασκήσουν προσφυγή προς το σκοπό εξασφάλισης της δικαστικής των συμφερόντων τους έναντι της διοίκησης.

2. Όπως ορθά επισημάνθηκε από το δικηγόρο των καθ'ών η αίτηση, το συμφέρον του αιτητή στην παρούσα, δεν είναι προσωπικό ούτε άμεσο. Λείπει ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της προσβαλλόμενης απόφασης και της ζημιάς υλικής ή ηθικής που επικαλείται ο αιτητής. Δεν έχει αποδείξει ο αιτητής ειδική και συγκεκριμένη βλάβη που επέρχεται ευθέως και αμέσως από την απόφαση του Συμβουλίου. Με την απόφαση που εδώ προσβάλλεται, είχαν απορριφθεί καταγγελίες εναντίον μελών του ΕΤΕΚ τα οποία μάλιστα δεν προσδιορίζονταν σε αυτές.

Δεν στοιχειοθετείται συνεπώς, ιδιαίτερος δεσμός του αιτητή με την επίδικη απόφαση. Ούτε θίγεται με αυτήν η θέση και τα δικαιώματά του. Όποιος αιτείται την ακύρωση μιας διοικητικής πράξης πρέπει να υφίσταται βλάβη από αυτήν, στο πλαίσιο μιας ειδικής έννομης σχέσης που τον συνδέει με την πράξη. (Βλ. **Επ. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 8^η έκδ. 1997, σελ.467-468**). Εάν αρκούσε η ύπαρξη βλάβης, έστω και ηθικής, όπως ισχυρίζεται εδώ ο αιτητής, αδιαφόρως του ειδικού δεσμού που πρέπει να συνδέει τον αιτητή με την πράξη, τότε θα οδηγούμαστε στην αποδοχή της λαϊκής αγωγής.

5. ΜΟΥΤΙΑΝΝΟΣ ν ΕΤΕΚ (2000) 4 ΑΑΔ 723.

Ο αιτητής που είναι πολιτικός μηχανικός, αμφισβητεί την ορθότητα της απόφασης του Πειθαρχικού Συμβουλίου του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου που του επέβαλε ποινή £400 αφού τον βρήκε ένοχο παραπτώματος αποπεράτωσης έργου που είχε αναβληθεί από άλλο αρχιτέκτονα, ενώ ακόμα υπήρχαν οικονομικές και άλλες διαφορές μεταξύ του αρχιτέκτονα και του ιδιοκτήτη του έργου.

(1) Καθήκοντα Εισηγητή.

Η παρούσα περίπτωση είναι πειθαρχικής μορφής και δεν μπορούσε να επισύρει την αυστηρή εφαρμογή των Δικαστικών Κανόνων. Ανεξάρτητα από την υποχρέωση ή μη της εφαρμογής των δικαστικών κανόνων, η μη εφαρμογή τους δεν έχει αποδειχθεί ότι έχει επηρεάσει δυσμενώς τον αιτητή».

Το Δικαστήριο αδυνατεί να αντιληφθεί πως η παράταση αυτή επηρέασε δυσμενώς τα συμφέροντα του αιτητή. Τόσο ο ίδιος όσο και ο δικηγόρος του αποδέχθηκαν έμμεσα την παράταση και συμμετέσχαν στη διαδικασία που επακολούθησε χωρίς να υποβάλουν οποιαδήποτε ένσταση. **Η απόκλιση από νομοθετικές πρόνοιες που καθορίζουν μια διοικητική διαδικασία δεν επιφέρει αυτόματα και την ακύρωση της διαδικασίας εκτός μόνο αν μια τέτοια ενέργεια έχει δυσμενή επακόλουθα για το διοικούμενο (Ιδε Χατζηδός ν. Δημοκρατίας (Α.Ε. 601 της 19.5.89), πράγμα που δεν έχει γίνει στην παρούσα περίπτωση.**

(3) Κακή σύνθεση Π.Σ.

Το άρθρο 22(4) των Κανονισμών προνοεί ότι το Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει νόμιμα με την παρουσία τεσσάρων από τα έξι μέλη του. Η έναρξη και η συνέχιση της ακροαματικής διαδικασίας έλαβε με την νόμιμη παρουσία των αναγκαίων μελών χώρα στην απουσία του κ. Νίκου Μεσαρίτη.

(4) Πρακτικά.

Ο αιτητής ισχυρίζεται ότι τα πρακτικά δεν είναι έγκυρα αφού λήφθηκαν με τη χρήση μαγνητοφώνου και η απομαγνητοφώνηση τους έγινε χωρίς να υπογραφτούν από το πρόσωπο που τα κατάρτισε ή από το πρόσωπο που τα μαγνητοφώνησε.

Είναι η θέση του αιτητή ότι τα πρακτικά έπρεπε να ληφθούν από στενοδακτυλογράφο.

Το άρθρο 16(2) των Κανονισμών προνοεί ότι **«κατά την ακρόαση τηρούνται πρακτικά της διαδικασίας»**. Η πιο πάνω κανονιστική πρόνοια δεν καθορίζει τον τρόπο λήψης των πρακτικών. Εξυπακούεται ότι παρέχεται η ευχέρεια στο Συμβούλιο επιλογής του τρόπου λήψης των πρακτικών και μέσα σε αυτά τα πλαίσια η χρήση μαγνητοφώνου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αντικανονική ή παράνομη. Επιπρόσθετα μπορεί να λεχθεί ότι η πειθαρχική διαδικασία διέπεται από κανόνες του πειθαρχικού δικαίου και όχι αυστηρής εφαρμογής των κανόνων του δικαίου της απόδειξης που αναφέρονται στην απόδειξη κατηγοριών σε ποινικές υποθέσεις.

Κατηγορητήριο.

Οι πιο πάνω εισηγήσεις του αιτητή δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές. Μια προσεκτική εξέταση των στοιχείων που έχουν παρουσιαστεί και του περιεχομένου του σχετικού φακέλου δείχνει ότι ο αιτητής είχε όλα εκείνα τα στοιχεία που θα του επέτρεπαν να αντιληφθεί τους λόγους της δίωξης του και να ετοιμάσει την υπεράσπιση του. **Θέματα που σχετίζονται με τις λεπτομέρειες του κατηγορητηρίου θα μπορούσαν να εγερθούν από τον ίδιο ή από το δικηγόρο του κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας.** Ο ίδιος ή ο δικηγόρος του θα μπορούσαν να ζητήσουν τις λεπτομέρειες εκείνες που θα καθιστούσαν την ετοιμασία της υπεράσπισης του ευκολότερη, πράγμα που παρέλειψε να πράξει. Τα ίδια ακριβώς ισχύουν για τους ισχυρισμούς για πολλαπλότητα και αοριστολογία του κατηγορητηρίου. Οι ισχυρισμοί που προβλήθηκαν δεν έχουν αποδειχθεί ότι επηρέασαν δυσμενώς τον αιτητή στο χειρισμό της υπόθεσης του.

(6) Διαδικασία πειθαρχικής δίωξης.

Το άρθρο 14(4) των περί Δεοντολογίας των Μελών του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου Κανονισμών του 1996 αναφέρει ότι η ακρόαση μιας υπόθεσης **«διεξάγεται όσο το δυνατό κατά τα πρότυπα της συνοπτικής ποινικής διαδικασίας»**. Τούτο δεν εξυπακούει ότι πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι κανόνες της ποινικής δικονομίας.

Στην παρούσα περίπτωση είναι ορθό ότι το Πειθαρχικό Συμβούλιο αφού βρήκε ότι υπήρχε εκ πρώτης όψεως υπόθεση εναντίον του αιτητή, **τον κάλεσε να προβεί στην υπεράσπιση και να προσκομίσει σχετική μαρτυρία και ο τελευταίος επέλεξε να καταθέσει.** Αδυνατώ να αντιληφθώ πως η παράλειψη επεξήγησης των δικαιωμάτων του έχει επηρεάσει δυσμενώς τη θέση του. Ο ίδιος ήταν παρών και ετύγγανε νομικής συμβουλής από το δικηγόρο του. Ο ίδιος επέλεξε να προβεί σε προφορική κατάθεση. Η καταδίκη του δεν βασίστηκε στη δική του μαρτυρία αλλά στη μαρτυρία του προσώπου που είχε προβεί στην καταγγελία εναντίον του.